PETROVICE V PROMĚNÁCH ČASU

Jaroslav Bureš
Starosta v obci Petrovice.
Cpal. 20 století a místní kronikář

O autorce:

Ing. Petra Hauptmanová, *roz. Knaslá*
*(*1.2.1983 na Rhodosu)*

V roce 1994 se přistěhovala se svými rodiči do Petrovic. Její rodiče zde nadále bydlí.

Vystudovala Vysokou školu obchodní v Praze. Tématem její diplomové práce se stala právě obec Petrovice.

Autorka se podílela na projektové činnosti Mikroregionu Čistá-Semomaty za účelem místního rozvoje a působila jako administrativní pracovník na úřadě Městyse Semomaty. V tomto čase je na mateřské dovolené se třetím synem. ☺

Materiály k historii obce shromažďuje od roku 2009

Petrovice u Rakovníka

Petrovice patří mezi malé obce Středočeského kraje, čítají kolem 250 obyvatel a 132 budov. Rozkládají se v jednom z údolí zvlněné pahorkatiny až podhorské oblasti. Nadmořská výška se pohybuje v rozmezí 386 – 453 m. n.m.. Pro krajinu jsou typické řemé stržě, které vymlela století voda kolem r.1885.

Obci tvoří dvě části:

- **horní Petrovice** (budova bývalé školy, fara, kostel a několik domků)
- **dolní Petrovice** (zámek s dvorem a většina petrovických domů).

www.petrovice.p-f-k.cz

Na památku a s poděkováním **Hance Cirové**, která se v prosi v roce 2004 zmínila, že by nebylo špatné uspořádat výstavu historických ☺ fotografií Petrovic. ☺

Z historie

První zmínka o Petrovicích pochází z 16.století. Dnešní obec Petrovice se rozkládá v místě, které se nacházel mezi dvěma původními osadami - **Hlívojedy a Jezevce**.

Jezevce ležely na severu od Petrovic, na břehu Malomlýnského potoka, jenž odvádí vodu z údolí mezi Petrovickým lesem a hřebenem zvaným Kukla na jih od Šanova. První písemná zmínka o této osadě pochází z r.1338. Za husitských válek byla ves vypálena, zpustla a zarostla. Roku 1510 ji koupil Petr Holý z Chrástu. Osada však již obnovena nebyla.

Hlívojedy se pravděpodobně rozkládaly na svahu Petrovického lesa, součást dle zvlněného terénu za farou. Ve 14.stol.se v osadě nacházela tvrz i dvůr. Celé Hlívojedy, tedy tvrz, dvůr a ves, byly služebným manstvím hradu Křivoklátu a sídlem vladyk Hlívojedských z Hlívojed, kteří zde sídlili přes 100 let. Roku 1510 získali Hlívojedy Petr Holý z Chrástu. I tato ves za husitských válek zpustla a nebyla již obnovena.

Původní název osady byl „Hlívojed?" od jména lidí, kteří se za Třicetileté války živili houbami hlívy jedlé. Kdy byla osada založena není známo. Zachovala se pouze pověst, která vypráví o tom, jak se v těchto místech usadili lidé, jak založili osadu a jak přišla ke svému názvu.

Ani jedna z původních osad již nebyla obnovena. Aviak na počátku 16.století založil Petr Holý ves novou. Ta byla pojmenovaná po něm - **Petrovice**. Petr Holý ves držel mnoho let a velmi si zvelebil. Roku 1517 zde nechal postavit **pivovar**. Zemřel bez potomků. Po jeho smrti Petrovice změnily několikrát majitele. Roku 1589 je koupil Havel Hrobčický z Hrobčic na Kolešovicích, jehož rod držel Petrovice opět delší čas a ové panství úspěšně rozšiřoval. Všichni Hrobčičtí byli protestanti a horlivě se účastnili odboje českých stavů proti králi Ferdinandovi II., Jiří Havel Hrobčický byl kvůli této skutečnosti odsouzen ke ztrátě části svého jmění - vu Petrovice. Následovalo opět několikeré střídání majitelů. Zároveň obec pustošily vojenské konflikty.

V r.1660 získali Petrovice a Krakovec Helversenové, za nichž byl obnoven hrad Krakovec a pokrýt červenými taškami.(Pozn.: Odtud jeho jméno „Červený zámek".)

Roku 1709 koupil Petrovice Jan Josef hrabě z Valdštejna. Valdštejn se stal zakladatelem **horní části Petrovic**. Ta byla založena po významné události, kdy se třem mladým dívkám v lese u studánky zjevila Panna Maria. Tato místo začali navštěvovat lidé z širokého okolí. Protože voda ze **studánky** měla skutečně uzdravující účinky, věhlas místa se šířil dál a dál. Poté, co byla voda ze studánky oficiálně uznána za léčivou, nechal zde Valdštejn vystavět **lázeňskou budovu s kostincem**. Léčivá moc vody byla přičítána onomu zjevení a tak se toto místo stalo cílem pouti zdravých i nemocných z celého širokého okolí, což se stalo podnětem k založení **kostela** v nejbližším sousedství studánky (1710 -1715).

Do Petrovic byla přenesena i farní pravomoc ze Šanova a proto nechal hrabě Valdštejn vystavit vedle kostela i **faru** s potřebnými budovami. Současně byla pod kostelem vystavěna i **škola**.

Po smrti Valdštejna se Petrovice staly na čas majetkem Türstenberků. Záhy však byly prodány Wallisům. Panského skutečného šlechtice po sobě zanechal hrabě Štěpán Wallis, který r.1765 ukončil svým poddaným. Robotu změnil na peněžitý poplatek a rozsáhlé pozemky rozdělil a jednotlivé části z hospodářských budovami dědičně pronajal poddaným.

Za „vlády" tohoto šlechetného šlechtice byla na místě již nedostačující školy postavena škola nová. Postupem času byl také opraven velkým nákladem **zámek** a postaven **zámeček** - obydlí pro úředníky.

Od r.1881 se majitelé Petrovic opět střídali. Roku 1923 byla provedena pozemková úprava a část pozemků byla za přidělené ceny přenechána obyvatelstvu a zbytek prodán do soukromých rukou.

(Zdroj: Kraslická Petra, Využití starých příležitostí kostelních hostinců ve prospěch rozvoje obce a možnosti jejich využití – Petrovice u Rakovníka, Praha, 2004.)

Pověst o vlá Hlívojedy:

„Za časů, kdy rody brandtorské zle řádily v Čechách, narodil jeden udatný rytíř rakovnický. Lidé prchali před těmito lupiči do okolních lesů, kde nalézali bezpečného úkrytu. Rovněž tak učinila jistá žena. Jíž Brandtorci zabili muže a pobrali všechen majetek. Prchla do lesů i s dětmi jen a vše, co měla před sebou a vyhledala si úsluní hlíže vysoké skály, nedaleko než vtoné se bublající pramen, vytékající ze studánky s pěkně čistou vodou. Ukryt tam ukázal se býti bezpečným. Zdály však nastalo jí starosti o potravu. Hledajíc nalezlo k jídlu, spatřila, že v lesně přidě rostu mnoho hlíz, jež více znala, ale o nichž vždy od lidí slyšela, že jsou prudivé. Ale jedinoho dne, když matně po lese hledala potravy, nabídlo se Hladem domovina. Když tyto jsou. A hle! ukázaly se býti dosti chutnými a zjedné jsou domovina. Když tyto jsou. A hle! ukázaly se býti dosti chutnými a zjedné nedlouhými. Žena nyní zanechala kořínků a rýpých přidě kterých přidě a živila sebe i své dítky hlívami. Rodina tato tak si obživila mimo svého úkrytu. Je se na trvalé usadila a postavila dřevěnou chýši. Když za krále Václava II.nastaly v Čechách opět lepší časy a rodina tato podala se zpátky i jinými lidmi, dlalimi jejím člověkem „Hlívojedi". Malá rodina dozem se rozmnožila, chýši přibývalo, šec byl nyní „Hradiště„Hlívojedi" přenesena i lidé na osadě, kterí tak obydlelo jméno.

(Zdroj: Úřad Petrovice, Vlastivědný popis obce a jejího okolí, 1950/1-20)

Velké poděkování patří všem, kteří přispěli k uskutečnění této výstavy

Ing. Bohumile Pazdyrkové, Jaroslavu Levému, Marii Kinárové, Lucii Schillerové, Marii Hudcákové, Anně Brenkové, Václavu Chyrému, Lydii Jiřičkové, Miladi Humlové, ing. Evě Knaslé, Libuši Hayerové, zesnulé Věře Keřkové, Janě Vrzoňkové, Svatopluku Toufarovi, ing. Jaroslavu Pochmanovi ze Závidova, Olze Pesové, rodině Palkusových, Marii Ladýřové, Márii Polákkové, paní René Nebeské z Prahy, panu Kudlíkovi, Evě Kottíkové, paní Bérčinové, Jiřině Rohlíví, Petru Prokešovi, Radce Nachtigalové, Boženě a Miloslavu Soukupovým, rodině Richtrových, Michaelu Vaněčkovi, Obci Petrovice, okresnímu archivu v Rakovníku a zbirateliům Josefu Žejdlíví v Luční, Michalu Novotnému z Luční a Ladislavu Engelhalerovi ze Semomat.

Petrovice v historických mapách

Zdroj:
Prezentace starých mapových děl z území Čech, Moravy a Slezska
http://oldmaps.geolab.cz

I. vojenské (Josefské) mapování - 2. pol. 18. stol., Čechy, mapový list č. 104

II. vojenské (Františkovo) mapování - 2. pol. 19. stol., Čechy, mapový list W_9_III

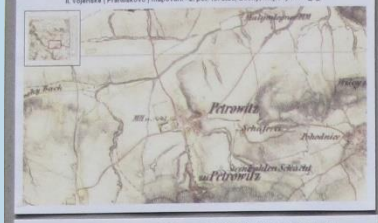

III. vojenské (Františko - Josefské) mapování - 1877 - 1880 Čechy, mapový list 3951

Müllerovo mapování - Čechy, mapový list č.12

Plánek obce z r.1930
(Zdroj: Obec Petrovice. Vlastivědný popis obce a nejbližšího okolí, 1930-36)

Letecký snímek obce Petrovice a nejbližšího okolí z roku 1953
(Zdroj: http://konzervace.cenia.cz/)

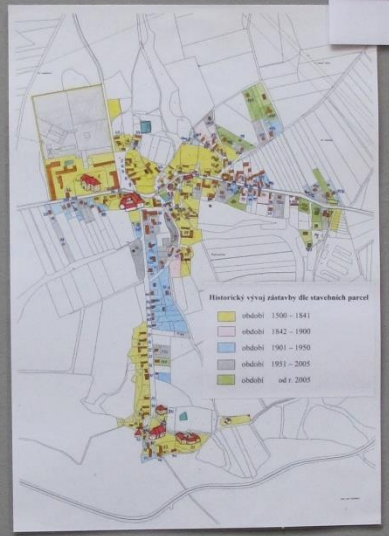

70. léta 20.století

Letecký snímek obce Petrovice z r.2003 II.

Proměna obce
v běhu času
Pozdrav z PETROVIC
Před r. 1895
Pozdrav z PETROVIC
r. 1900
Pozdrav z PETROVIC
Před r. 1895
Pozdrav z PETROVIC
r. 1900
Pozdrav z PETROVIC
r. 1900
Kolem r.1900
Pozdrav z Petrovic
r. 2013
70. léta 20. století
Pozdrav z Petrovic
Před r. 1908

r. 1911
Pozdrav z Petrovic.
PETROVICE
u Rakovníka.
Celkový pohled.
r. 1920
r. 1918
r.1930
r. 1932
r. 1932
PETROVICE
70.léta 20.století

r. 1932
PETROVICE

r. 1930

PETROVICE
r.1934

r. 1969

Petrovice
Nakl. R. Frodek
r. 1940

r. 1967

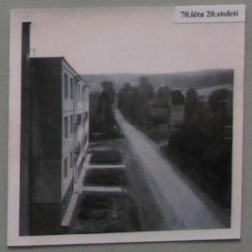
70.léta 20.století

Proměna horních Petrovic v běhu času

r. 1935

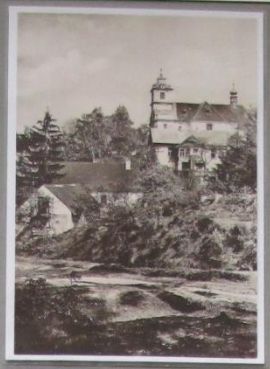

r. 1935

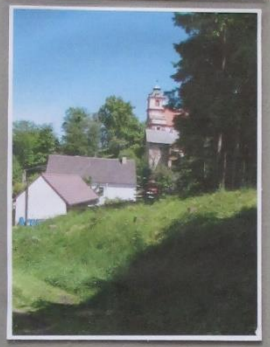

r. 1938

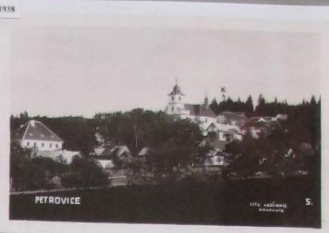

r. 1946

r. 1965

Pamětihodnosti v obci

Zájezdní / Průjezdní hostinec, Hospoda čís.10

Petrovické návsi dominuje bílá barokní budova hostince s dvojitě lomenou střechou. Objekt byl postaven v roce 1715 a tvoří uzavřený areál s dvorem. Původně byl komplex průjezdní. Bývalý majitel František Levý však průjezd zrušil a zřídil v něm šenkovnu.

Hned vedle hospody stojí chalupa čp. 81. Zde se říká „ Na mejdě". Sídlila zde okresní mýtnice.

Hostinec prošel základní rekonstrukcí a stále čeká na toho pravého majitele.

okolo r. 1930

Roubená chalupa č.e.2 je jedinou z okázek dřevěné **lidové architektury**. Byla postavena kolem roku 1800 a později upravována a rekonstruována do dnešní podoby. V současnosti je jedinou takovouto dřevostavbou dochovanou v této obci a právem si zaslouží být kulturní památkou.

Dřevěné stavení pana Vilvalda, čp. 20

r. 1930

Fara

V sousedství kostela se nachází jednopatrová barokní budova s dvorem, který obklopují hospodářské budovy. Byla postavena v roce 1715 Janem Josefem z Valdštejna. Z dvanácti místností vyniká sál s původními kachlovými kamny. Dvě místnosti měly být kdykoliv k dispozici svému patronovi. Ten jich však nikdy nevyužil. Objekt je v majetku Římsko-katolické církve a svůj byt zde má farář.

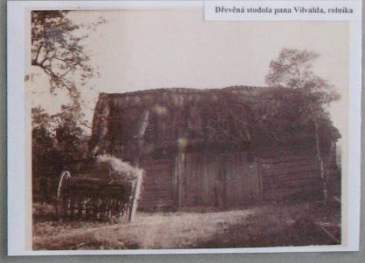

Dřevěná stodola pana Vilvalda, rolníka

r. 1930

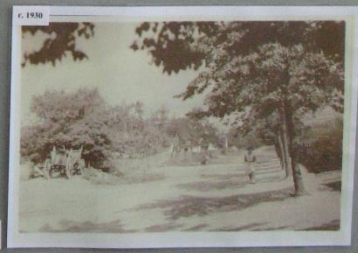

Lipová alej ke kostelu byla vysázena okolo r.1895. Pustá stráň pod kostelem byla osázena školními dětmi.

70.léta 20.století

70.léta 20.století

Zámek a hospodářský dvůr

Zámek

Ve spodní části obce při silnicích uprostřed nevelkého parku obehnaného zdí se nachází petrovický zámek. Původně barokní jednopatrová budova zámku byla postavena po roce **1709 Janem Josefem z Valdštejna** na místě vyhořelé tvrze.

Tvrz založil roku **1510 Petr Holý z Chrástu**. Ta lehla popelem roku 1620 za Jiřího Havla Hrobčického. **Valdštejn** nechal na zámku vystavět kapli sv. Michala a před zámkem gloriet. Kaple byla zrušena asi po výstavbě petrovického kostela.

Svou současnou podobu – jednopatrové budovy, obdélníkového půdorysu s klasicistní fasádou a ozdobným portálem - získal zámek za **Wallišů** kolem roku **1860**.

Po r.**1948** byl zámek **znárodněn**. Zámek chátral do doby, než zde byl v letech 1960-1996 umístěn **okresní archiv**. Pro jeho účely byl zámek nákladně avšak ne příliš citlivě opraven. Dochovalo se jen něco málo z původních prvků.

Dvůr pochází z **počátku 16.století**. Založil jej **Petr Holý z Chrástu**, po němž byla nově vzniklá osada pojmenována **Petrovice**. Roku 1517 byl při dvoře založen **pivovar**. Majitelé dvora se časem velmi často měnili. Z nich nejšlechetnějším byl **Štěpán Olivier Wallis**, pán na Kolešovicích, který na svých statcích zrušil robotu. Petrovice držel od roku 1745. Za vlády jeho rodu byl téměř od základů přestavěn i zámek, který jeho poslední majitelé velmi zanedbali. A po nějaké době zámek i dvůr opět chátraly. Až se dostaly do rukou pana **profesora Aloise Jiráka**, který nechal velkým nákladem opravit zámek i všechny další budovy. Navrch vystavěl velkou kůlnu a drůbežárnu. Majetek napsal na své dvě dcery – pí.Pekárkovou a pí.Tuhou. Vše bylo po r.1948 **znárodněno**. Část dvora byla využívána jako prasečák, druhá část jako kovárna a kancelář, a třetí využívána zemědělskou společností (po revoluci).

Hospodářský dvůr

Hospodářský dvůr byl vystavěn na velké ploše kol dokola obehnané zdí. Tvoří jej **tři nádvoří**. Do dvora se vchází dvěma vchody, jižním a východním. Hlavní část dvora tvoří budovy podél silnice u východního vstupu. Hned po pravé straně jsou v řadě malé **domky deputátníků**. Za nimi se nacházel velký sklep s lednicí, ve které kdysi bývalí **sklad krušovického pivovaru**. Za ním se nacházely rozsáhlé **stáje tažného a chovného dobytka**.

Po levé straně u vrat stojí vysoká budova **bývalého pivovaru**, který byl vpředu přeměněn na **byty dělníků**, v **kůlnu na stroje a hospodářské nářadí**. Za malým dvorkem se rozkládá malý **park**, v jehož středu stojí **zámek**. Za parkem stojí menší budova zvaná „**zámeček**“, ve kterém byly **byty pro panské úředníky**. Za zámečkem se nacházelo větší nádvoří s **velikými stodolami**. Vprostřed tohoto nádvoří stojí bývalý **lihovar**. Ještě v první polovině 20.století moderně vybavený. Za budovami se rozkládá nádvoří třetí – velké, na němž byla postavena velká **kůlna** na obilí a sláma a níže **drůbežárna**. Za tímto nádvořím se nacházela velká **zelinářská zahrada**.

(Popis k 30.létům 20.století. Vlastivědný popis obce a jejího okolí)

Výjezd do dvora (východní, 70.léta 20.století)

V restituci se majetek vrátil **zpět potomkům** pana profesora, ale jeho umělí správy nepodělaly. Ve velmi zanedbaném stavu se dostal zámek i dvůr na stránky realit a v polovině roku 2018 byly prodány. Snad s novým majitelem nastanou pro zámek i dvůr opět lepší časy.

Budova bývalého pivovaru (70.léta 20.století)

Ke dvoru náležely dvě hospodářské usedlosti. Jedna obývал hajný a druhou dvorští dělníci. Hned pode vsí měl dvůr cihelnu.

Bývalá jídelna Petrosu

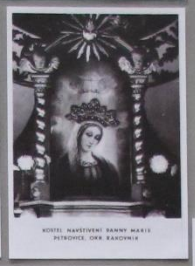

KOSTEL NAVŠTÍVENÍ PANNY MARIE
PETROVICE, OKR. RAKOVNÍK

r. 1912

Kostel Navštívení Panny Marie

Na návrší nad obcí se nachází poutní kostel Navštívení Panny Marie. V letech 1714-1715 jej nechal postavit Jan Josef z Valdštejna poblíž božích studánky, k níž se váže pověst o zjevení Panny Marie.
Kostel postaven v renesančním slohu s pozdějšími barokními úpravami. Celé stavbě dominuje čtyřpatrová věž s hodinami. Výzdobu interiéru je renesanční. Hlavní oltář pochází z roku 1891 a jeho hlavním motivem je oválný obraz Navštívení Panny Marie z počátku 18. století. Kostel je již po staletí v majetku Římskokatolické církve.

KOSTEL NAVŠTÍVENÍ PANNY MARIE
PETROVICE, OKR. RAKOVNÍK

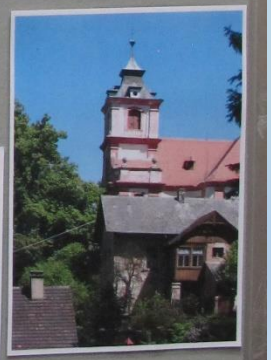

Drobné pamětihodnosti na území Petrovic

Na území obce Petrovice se nachází několik **křížků**, **kaple s Boží studánkou**, **sochy sv.Jana Nepomuckého**, **Pomník obětem 1.sv.války** a **památník M.Tyršc**. Mezi "zeměmi" zajímavostí patří bývalé **psí hřbitov**, **„jámy"** vyměle století vodou nebo **zkamenělé stádo**, ke kterému se váže pověst o nebohém pastevci ovcí.

r. 1912

Boží studánka

„V druhé polovině 17.století, kdy Petrovice držel svobodný pán **Otto z Helversenk**, stala se v lese zvláštní událost, která mocně rozrušila celé okolí. V lese tam nalézala se pod mohutným dubem studánka. Zde prý se podle pověsti zjevila Panna Marie dívkám, jež tam sílaní hrabaly. Čeřá ves i okolí bylo vzhůru. Dub i studánka nabyly tím pověsti posvátné a zázračné. Když baron z Helversenk dal studánku vyzdíti a nedaleko od ni postavití kapličku, do níž darował větší malovaný obraz Krista na kříži, stala se víra v zázračnou moc vody této studánky obecnou.

Studánka nazývána lidem **„Boží studnice"** a voda v ní **„Boží voda"**. Když pak tato voda pro svůj obsah železa a kyseliny uhličité ukázala se býti léčivou, sbíhalo se k této studnice lidu množství veliké. Nejvíce bylo těch, kteří trpěli nějakou chorobou, zejména kloubovou. Mnozí z nich nalezli zde své uzdravení. Sláva „Boží studnice" rostla.

Nejhojnější návštěva byla **v neděli a ve svátek**, kdy lid měl k tomu čas. Také onomu dubu, nad studánkou stojícímu, přičítána byla moc divotvorná. Lidé odlupovali z něho kůru, řezali třísky, trhali listí, nakutňujíce si s úspěchem těmito věcmi bolavé zuby i svůj nemocný dobytek. Takovýmto jednáním byl dub zničen. Strom hynul a byl konečně na rozkaz barona odstraněn. Z jeho dříví dal prý si pán zhotoviti domácí oltářík s klekátkem..."

(Zdroj: Obec Petrovice. Vlastivědný popis obce a jejího okolí, 1930-36)

Boží studánka

„Boží studna" v Petrovicích u Rakovníka.

r. 1912

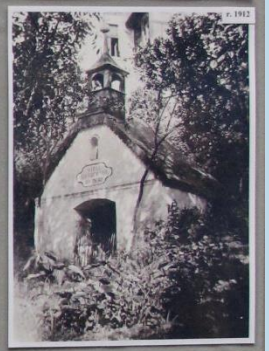

Obraz uvnitř kaple vymalovaný Fr. Hornem z Příčiny

r. 1930

r. 1912

Hřbitov

V obci se nacházejí dva **litinové kříže** s ukřižováním Ježíše Krista s podstavcem nahlazeným vápnem. Jeden stojí v aleji při silnici ke kostelu a druhý na zeleném ostrůvku u vstupu na hřbitov. **Dřevěný kříž** stojí před kostelem.

Zmizelé Petrovice

KOSTEL NAVŠTÍVENÍ PANNY MARIE
PETROVICE, OKR. RAKOVNÍK

Lázně petrovické založil Jan Josef z Valdštejna, který roku 1709 koupil Petrovice. U Boží studánky nechal postavit nízké dřevěné stavení, kde zřídil koupele, šenkovnu a tančírnu. Naproti lázeňské budově byla později postavena dřevěná patrová budova pro lázeňského a nemocné. Později byly nahrazeny budovou kamennou dodnes stojící – hostinec, u níž byla postavena menší budova s koupelnami.

Malý mlýnec se stával z obytného stavení s mlýncem, chlévů a stodoly. Vodu bral mlýnář z rybníka na Petrovickém potoce za mlýncem. Mlýnec byl v r.1883 zbořen a rybník vypuštěn.

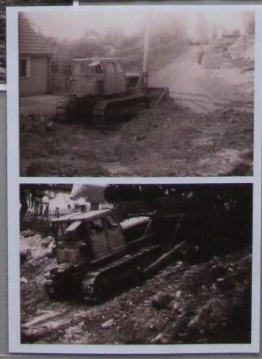

Obyvatelstvo

Pohřby

Pohřby si zachovaly svůj ráz do poloviny 20.století. Každý, dle svých možností, hleděl zemřelému co nejlepší pohřeb vystrojit. Zemřel-li svobodný, doprovázel jej sbor družiček a mládenců s hudbou.

Rozvrstvení obyvatel dle zaměstnání *(r.1930)*

Většina obyvatel byla zaměstnána v polním hospodářství. Větších rolníků zde bylo jen několik, malorolníků a domkářů více. K nutným pracím přibírali si hospodáři zemědělské dělníky.

Ze živnostníků zde byli:

a) **Řemeslníci**: zedníci, kolář, kovář, obuvník, řezník, tesař, krejčí, truhlář, švadleny, cihlář, strojník, zámečník
b) **Obchodníci**: kupci, hostinští
c) **Dělníci**:
   a. Zemědělští – nádeníci
   b. Průmyslovi – horníci, skalníci, tovární dělníci
   c. Služebníci – kočí a služky
   d. Jiní zaměstnanci – hajný, domovníci, dvorští služebníci (šafář, hlídač), železniční zřízenci, obecní strážník a ponocný, listonoši.

Jiné stavy:

a) **Úředníci** – učitelé, farář, obvodní lékař, poštmistr, četníci
b) **Penzisté a soukromníci**

Mariánská pouť

První neděli v červenci konala se v Petrovicích Velká Mariánská pouť. Během týdne pak přicházela procesí česká i německá nejen z blízkého okolí ale i z opravdu vzdáleného navštívit Boží studni a lázně u ní zřízené. Stánky a občerstvení lemovaly celou alej až nahoru. Sjížděly se již několik dní předem a do druhé neděle v červenci, kdy se konala Malá Mariánská pouť, setrvaly. Zánikem lázní návštěvnost rok od roku klesala. I dnes je však toto poutní míst, na němž se dle pověsti zjevila Panna Marie každoročně navštěvováno.

Hostinec „U Vecků"

Vývoj počtu obyvatel v obci Petrovice *(Zdroj: http://www.stredoceskyrsso.cz)*

Rok	1713	1826	1836	1843	1850	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930
Počet	110	447	431	516	599	633	686	549	564	562	633	557

1950	1961	1970	1980	1991	2001	2006	2010	2012	Do teď
435	366	314	296	259	242	250	234	275	Okolo 275 a bývatel

Pohostinství

Hostinec čp.10 kolem r.1930

Hostinec čp. 34, „V lázni[illegible]

Zemědělec ve žních, V. Kladišovský *(r.1930)*

Při žních

Počet obyvatel kolísá v závislosti na pracovním uplatnění obyvatel v obci. Například v 80. letech 19. století se v okolí Petrovic **silně dolovalo**. Úpadkem těžby, nastalo **stěhování**.

Zemědělští dělníci zde neměli dost obživy kvůli nedostatku půdy a tak se **stěhovali s rodinami na sezonu** na hospodářské práce do dvorů v Poohří, aby zaopatřily své potřeby na zimu.

Rodiče mohli svůj majetek dát jen jednomu dítěti a tak musely ostatní děti z domova na **řemeslo nebo do služby**. Jediným pramenem výdělku pro zdejší dělný lid byla práce při zdejším **velkostatku** jako nádeníci nebo kočí a v **místních uhelných dolech**, v nichž se opět po nějaké době začalo s těžbou.

V r.1930 již ani to nebylo, velkostatek byl parcelací ztenčen a tak potřeboval pracovních sil méně, místní uhelné doly zanikly úplně a dělnictvo tak muselo hledat práci jinde. Ke zlepšení situace přispělo zavedení **železniční dopravy**. Rodiny se tak nemusely stěhovat za prací do Rakovníka.

Průmysl v obci nikdy příliš zastoupen nebyl. Při velkostatku byl v provozu lihovar a panská cihelna (označení cihel – **PP / Panství Petrovické**). Práci zde zajišťovali zaměstnanci dvora. Ve vsi se nacházela ještě druhá cihelna - pana Hubáčka, čp.92.

V práci

Obchod

1953 – Na brigádě

Obecná škola v Petrovicích

Obecná škola v Petrovicích na pohlednici z r. 1911

Pod poutním kostelem Navštívení Panny Marie stojí majestátně působící budova **bývalé školy v Petrovicích**.

Škola v Petrovicích nebyla. Podle tradice zde byla **škola pokoutní** v nynějším čp.9 na návsi, kde učíval „Starý Vaněk".

Zakladatelem petrovické školy je **Jan Josef z Valdštejna**. Ten v r.1709 koupil Petrovice, založil zde **faru a školu**. Za tím účelem nechal vystavět farský dvůr a budovu školy. Škola jeho byla dřevěná a stávala na témže místě, co pozdější budova kamenná.

***Školní inventář r.1735**: 4 místnosti, kamna jen ve dvou, ve třídě jedna dřevěná tabule, jedna plátěná ke cvičení hudby, jeden stůl a jedna židle*

Umístění školy bylo vybráno s ohledem na spádové obce - Petrovice, Malinová, Krakov, Nový Dvůr, Příčina, Žďár a Zavidov.

Do roku 1823 fungovala jako **jednotřídka**. Později však přestala svou velikostí vyhovovat. Tak nechal nový majitel Petrovic **hrabě Štěpán Oliver Wallis** v témže roce vystavět školu novou, podle svých představ. Budova, která se stala smíkem mezi tehdejšími školami široko daleko.

V r.1898 se počet tříd vyšplhal na **pět**. V té době bylo do školy zapsáno přes 400 dětí. (místních přes 120 dětí)

Obecná škola v Petrovicích působila do **r.1975**, kdy byl její **provoz zrušen**. Inventář a žáci byli převedeni **do Obecné školy v Šanově**. Ta se stala novou spádovou školou pro tuto oblast.

Po dlouhé době snad budova bývalé školy konečně našla toho „pravého" majitele. Budova se nachází v soukromých rukách.

Petrovický hudební soubor na vystoupení v Lubni, r. 1952

r. 1930

Počátky učitele Antonína Fradka v Petrovické škole, r.1909

r. 1921

r. 1955 Alegorický průvod v Rakovníku

Msg. Celestýn Pastor, okolo r.1938

FOTO
jedné třídy …
1961 – 1966
PROPOUŠTĚCÍ VYSVĚDČENÍ
PROPOUŠTĚCÍ VYSVĚDČENÍ
Kolem r.1900
70.léta 20.století

Staročeské máje ~ „Máje“

Selská jízda.

U máje.

Průvod s májovníky.

Hoši s májkou. *(1. pol. 20.století)*

Průvod obcí.

Slovenky v krojích. *(1. pol. 20.století)*

V předvečer 1.května vypravují se chlapci do lesa, aby uzekli co nejvyšší stromek a udělali z něj do rána staročeskou májku, tradiční symbol jara. Smrček, jedličku nebo borovičku odklesli a špičku ozdobí věnci, šátky, květinami, fábory či pentlemi. Celou noc ji bedlivě hlídají, aby jim ji přespolní neuřízli a neukradli, což by byla velká ostuda.

Kromě těchto obecních májů stavěných na návsi, vztyčovali mládenci také menší májky – vyzdobené břízky – před domy svých dívek. Nejstarší známý doklad o stavění máje je z roku 1422, kdy hoch dostal jako odměnu ruku svého vyvoleného děvčete…

Podobný průběh měly májové slavnosti i v Petrovicích. Každý rok jednoho květnového dne procházel obcí průvod krojovaných, doprovázený hudbou, obcí k májím. Máje ozdobené pentlemi stavívali hoši svým vyvoleným dívkám v předvečer slavnosti před jejich obydlí. Slavnost byla završena taneční zábavou v hostinci. Celá událost měla radostný a velmi slavnostní ráz.

Již v první polovině 20.stol. tento ráz zanikl. Sice probíhaly máje, ale již nedosahovaly těch slavných májí dřívějších. Stavění májek dívkám vymizelo časem úplně. Zůstalo stavění několika velkých opentlených májí v obci – u hospody, starosty, ve dvoře, u školy a na jiných význačných místech.

V polovině 20.stol. Tělocvičná jednota Sokol uspořádala několikrát staročeské máje dle původního rázu, snaže se předvést lidem, jak ušlechtile se naši předkové chovali a jaký ušlechtilý ráz měla každá jejich zábava. V neděli se konal průvod obcí – selská jízda v krojích v čele průvodu, májovníci v krojích a Slovenky, které zde pracovaly na statku. Nechyběli ani dudáci hrající v domech, navštívených májovníky.

(Zdroj: Obec Petrovice, vlastnoručně popis obce a jejího okolí, psaní pamětnicí učitelé do r. 1950)

Máje v Petrovicích – 2.pol. 20.století.

SDH Petrovice

Sbor dobrovolných hasičů v Petrovicích byl založen roku 1886.

Do té doby zajišťoval ochranu proti ohni obecní úřad za pomoci zvláštního ponocného.

První stanovy sboru byly uznány výnosem C.K. místodržitelství království Českého z roku 1886. Po svém založení se sbor stal členem župy Podžbánské.

První placený hasičský sbor byl založen na počátku 18.stol. v Paříži. U nás svého vrcholu dosáhlo hasičství v 19.století, kdy byly **dobrovolné hasičské sbory zakládány v každé větší obci.**

Dřívější způsob hašení spočíval především v bourání sousedních budov. Mezi hasičská náčiní patřily **trhací háky, sekyry, žebříky, sudy a džbery.**
V 15. století přibyla ruční stříkačka. Ta byla většinou ze dřeva a měla se nacházet v každém stavení. V této době byl hlavním hasičským činitelem komínik nebo kovář, kterému byli k ruce tesaři, zedníci a různí obecní zřízenci.
V roce 1518 vynalezl Antonín Platnéř v Německu **vozovou stříkačku**. Tento vynález se stal počátkem nové doby hasičství. A vývoj postupoval do podoby hasičství, jaké známe dnes.

1986 – Oslava výročí 100 let hasičů

Nutno připomenout, že dobrovolní hasiči se, mimo již zmíněné hasičské odbornosti, starali **o kulturu a vzdělávání obyvatel** v obci. Členové sboru sehráli řadu divadelních představení, každoročně se scházeli na slavnostní valné hromadě a pořádali hasičský ples.

1978 – Hasičská soutěž dětí

Koňské spřežení s ruční stříkačkou.

V r.1904 bylo v obecní zahradě u čp.14 vystavěno první hasičské skladiště.

TJ SOKOL

r. 1936 Petrovické sokolnice, v pozadí budova bývalé cihelny.

Sokol vznikl jako první česká tělocvičná organizace na území tehdejší rakouské monarchie. U jeho založení stáli Miroslav Tyrš a Jindřich Fügner, kteří se seznámili v r. 1859 na Křivoklátsku.

Tělocvičná jednota „SOKOL" v Petrovicích byla založena **v únoru 1919**. Zabývali se nejen pohybovými aktivitami ale i kulturní činností. Nejprve si ke cvičení pronajímali místnost od majitele zájezdního hostince Fr.Levého, později vymalovali v prostory dnešního fotbalového hřiště přízemní budovu sokolovny. Zpočátku si nářadí půjčovali ve škole. Při tomto spolku vznikla i spolková knihovna, jíž spravoval Jaroslav Babánek.

Zvolení činovníci:
Starosta – **MUDr. František Kolka**, lékař
Náměstek – **Josef Lokvenc**, řídící učitel
Náčelník – **Jaroslav Babánek a Ludmila Frelichová**
Jednatel – **Antonín Franěk**
Pokladník – **František Sýkora**
Členové výboru – **Anna Filerová, František Palkoska, Karel Šmíd, Jan Fiber, Háběna Dyntarová a Jaroslav Bureš.**

Počet cvičících v r.1919 – **164** *(32 dospělí, 18 dorost, 84 školní mládež)*
Počet cvičících v r.1936 – **130** *(32 dospělí, 18 dorost, 47 školní mládež)*

Mladí sokolové, v pozadí bývalá sokolovna a cihelna

Sokolské akce byly významnou společenskou událostí.

Mladí sokolové, v pozadí budova bývalé cihelny.

r. 1958 Mladí sokolové, v pozadí budova bývalé sokolovny.

Portrét M. Tyrše od Františka Ženíška v Památníku Sokola Pražského (1883)
(https://cz.wikipedia.org/wiki/Miroslav_Tyrš)

Prof.Ph.Dr. Miroslav Tyrš (1832-1884) byl českým kritikem, historikem umění, profesorem dějin na UK a ČVUT v Praze, předsedou výtvarného oboru Umělecké besedy a člen poroty pro sochařskou výzdobu Národního divadla. Podílel se na založení organizovaného tělovýchovného hnutí v Čechách, zejména Sokola.

Vyvrcholením jeho činností byl **první sokolský slet v r. 1882**, který osobně řídil. Slet byl uspořádán k 20. výročí založení Sokol a konal se na Střeleckém ostrově, kde cvičilo 720 mužů (mezi nimi i komunisti) prostná bez hudby - pouze údery tyčí sjednocovaly cvičení, 40 družstev cvičilo na nářadí, v průvodu Prahou šlo 1600 sokolů v kroji ze 76 jednot s 56 prapory.

(Zdroj: www.sokolmonica.cz)

Portrét od kreslíře Jana Vilímka
(https://cz.wikipedia.org/wiki/Miroslav_Tyrš)

Sokolské hnutí v Petrovicích připomíná Pomník Prof. ph.dr. Miroslava Tyrše u ploty vily čp. 97 v aleji.

Hostinec čp.10 kolem r.1930

Dříve plocha k sokolskému cvičení, nyní prostor pro sportovní aktivity dnešní doby.

Rybník v Sádkách.

Místo sokolovny a cihelny zde po několik let stála dřevěná chmelařská ubytovna. *(r.1981)*

DOMY

Vila pana vrch. Strážmistra Boh. Bambasa, *čp. 107*

Vila pana Gallera, ředitele hnědouhelných dolů, *čp. 21*

Vila pana řídícího učitele v.v. Josefa Lokvence, *čp. 97*

Vila pana c.k. zemského školního inspektora Karla Nečásťka, *čp. 48*

Prvorepubliková vila pana Trnoty, *čp. 113*

Vila pana katechety

Celestýna Pastora, *čp. 65*

Obecní pastoušky

Roku 1926 byla na místě původního obecního domku „obecní pastoušky", již stará a sešlá, postaven nový obecní dům. Byly zde umístěny úřady obecní a poštovní, četnická stanice, knihovna a nacházely se zde i byty.

čp. 2

čp. 54

čp. 106

čp. 90

čp. 17

čp. 2

čp. 54

čp. 106

čp. 90

čp. 17

Petrovice
r. 1995
r. 1978
PETROVICE
r. 1930
PETROVICE
PETROVICE

Karel Liebscher (2.pol.19.stol.)

I po ukončení výstavy uvítím každý další příspěvek, aby v příštím roce mohla být výstava ještě bohatší.

Zapůjčené materiály převádím do elektronické podoby a nepoškozené je obratem vracím svým majitelům.

Znak obce Petrovice

Obrácenou, sníženou a zvýšenou, zúženou stříbrnou krokví modro-červeně dělený štít. Nahoře zlatá lilie, dole dva stříbrné zkřížené meče se zlatými záštitami a jílci.

Modré pole se zlatou lilií má vztah k zasvěcení petrovického kostela Panně Marii. Stříbrná krokev symbolizuje pramen. Zkřížené meče odrážejí skutečnost, že Petrovičtí měli ke královskému hradu Křivoklátu manskou povinnost dvou ozbrojenců. Červená a stříbrná tinktura se vztahuje k erbu českých králů.

Autorem znaku je ***Stanislav Kasík****, Heraldická kancelář* ***„Dauphin"****, Roudnice nad Labem v roce 2011.*

čp. 39

Vzpomenete si, kde mohl stát tento dům, usedlost? V r. 1930 vypadal takto. Bydlel zde Josef Froněk.

Michael Vaněček

https://horolezecky-klub-rakovnik.webnode.cz/o-vlaste-staflove/

„O Vlastě Štáflové"

Karel Liebscher (2.pol.19.stol.)

Při vstupu na výstavu máte k dispozici **poznámkovou knihu**, do které můžete zaznamenat Vaše ohlasy, podněty, připomínky a nebo se prostě jen na památku zvěčnit. ☺ ***Srdečně děkuji.***